

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน
ในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS TO
PROMOTE SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE BUNYAWAT
INTERDISCIPLINARY GROUP UNDER THE LAMPANG LAMPHUN
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹ขวัญภัทร พันอินทร์, ²สาโรจน์ แก้วอรุณ, ³สุดา เนตรสว่าง และ ⁴ธรรมรส โชติกฤษ

¹Khwannapat Punin, ²Sarod Kaewarun, ³Suda Netsawang

and ⁴Thammaros Chotigunja

¹มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

¹North-Chiang Mai University, Thailand

¹khwannapattep@gmail.com, ²sarod@northcm.ac.th, ³suda@northcm.ac.th,

⁴thammaros@northcm.ac.th

Received : January 30, 2024; **Revised** : March 25, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 202 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ จำนวน 181 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอโดยวิธีพรรณนา ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิง

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

⁴ รองศาสตราจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และด้านการคิดสร้างสรรค์ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม การพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน คือ ผู้บริหารควรถ่ายทอดวิสัยทัศน์ผ่านการประชุมครู การจัดกิจกรรม PLC เน้นการมีส่วนร่วม ควรเข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเกิดความคิดสร้างสรรค์ จัดสรรงบประมาณสำหรับการ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งควรมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ จัดบรรยากาศให้เกิดความผ่อนคลาย รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ทุกคน มีส่วนร่วมในการทำงาน ตลอดจนผู้บริหารควรแสดงให้ครูและบุคลากรรู้สึกว่าเป็นส่วนสำคัญของ องค์กร

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา; การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

This research aims to study the innovative leadership of school administrators to promote sustainable development and study the guidelines for innovative leadership development of school administrators to promote sustainable development in the Bunyawat Interdisciplinary Group under the Lamphun Secondary Educational Service Area Office. The sample group used in the research was 202 people, consisting of 21 school administrators and 181 teachers in the Bunyawat Interdisciplinary Group. The informants in the interview were 5 qualified selectors. The instruments used in the research were questionnaires and semi-structured interviews. The statistics used in the data analysis included the percentage, mean, standard deviation, and content analysis and were presented by descriptive methods. The results showed that the innovative leadership of school administrators to promote sustainable development in the Bunyawat Interdisciplinary Group under the Lamphun Secondary Educational Service Area Office, the overall level was at a high level, and in descending order of the average was visionary, change, teamwork and participation, the use of digital technology, creating an organizational climate, innovation, and creativity. Guidelines for innovative leadership development of school administrators to promote sustainable development in the Bunyawat Interdisciplinary Group under the Lamphun Secondary Educational Service Area Office were as follows; The administrators should convey their vision through teacher meetings, organize PLC activities focus on participation, should participate in learning exchanges for creativity, budget allocation for the development of

information technology systems, and should have a supervision system to monitor the use of information technology, create a relaxed atmosphere, listen to each other, encourage everyone to participate in work, as well as the administrators should show teachers and personnel to feel that they are an important part of the organization.

Keywords : innovative leadership, school administrators, sustainable development

บทนำ

สภาพการณ์ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับองค์กรจึงเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งเทคนิคในการบริหารจัดการและความเป็นผู้นำเพื่อนำพาองค์กร สู่อำนาจสำเร็จ ในด้านการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจความเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาด้วยวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถและมีความเข้าใจในหลักการบริหารงาน ตลอดจนความมีภาวะผู้นำซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้การบริหารงานในองค์กรสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับ กุลลณี จงเจริญ (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานถือเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพจากการศึกษารายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2565 ของกลุ่มนโยบาย และแผน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน, 2565) การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในนโยบายด้านนวัตกรรมการบริหารงานและนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษายังขาดการส่งเสริมและสนับสนุนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่ครอบคลุมภารกิจ 4 กลุ่มงาน และด้านครูผู้สอนยังขาดทักษะ ในการพัฒนานวัตกรรมสู่การจัดการเรียนรู้อิงห้องเรียน จึงส่งผลให้คุณภาพการศึกษา ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่เกาะวิทยา (เฉลิมศักดิ์ นนทมาลย์, 11 สิงหาคม 2566) ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองมายวิทยา (พัชรวัฒน์ วัฒนเจริญกุล, 11 สิงหาคม 2566) ผู้อำนวยการโรงเรียนสบจางวิทยา (กัณฑ์ญาวิฑ์ ศิรินัน, 11 สิงหาคม 2566) ผู้อำนวยการโรงเรียนกัวมวิทยา (เสกสรร แสงศิวพร, 11 สิงหาคม 2566) และศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มสหวิทยาเขตบุญวาทย์ (สุดาภรณ์ สีสุดิน, 8 สิงหาคม 2566) ได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทความสำคัญต่อการขับเคลื่อนนวัตกรรมในสถานศึกษา จากการบริหารงานที่ผ่านมายังมีจุดที่ควรพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ผู้บริหารควรมีการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมาย ไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม การขับเคลื่อนนวัตกรรมต้องอาศัยความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ทราบข้อมูลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของตนเองใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาตนเอง อีกทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน หน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 361 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน ครูผู้สอน จำนวน 340 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 202 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 181 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงในกึ่งกาญจณ์ สุขสำราญ, 2565 : 53)

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นด้านนวัตกรรมสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษาในเทศก์ประจำกลุ่มสหวิทยาเขตบุญวาทย์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอนที่มีผลงานดีเด่นด้านนวัตกรรม จำนวน 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของจิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ปวีณา กันถิน (2560) เมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564) ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ภูริชญา เผือกพรหม (2563) ปุญญพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564) ศิริพร พงษ์เนตร (2564) ศิริพร

พรรณ สียวง (2564) ธิตาพร สร้อยสังวาลย์ (2564) และเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2566) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และ 5) การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จำนวน 5 ด้าน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นคำถามสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.16	0.48	มาก
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	3.99	0.40	มาก
3	ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.08	0.39	มาก
4	ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.04	0.41	มาก
5	ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	4.10	0.43	มาก
โดยรวม		4.08	0.40	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพ ในปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ

ด้านการคิดสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกันจนก่อให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีความคิดนอกกรอบ ไม่ยึดติดกับกรอบงานหรือวิธีการทำงานรูปแบบเดิม ๆ

ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถวางแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย พัฒนาระบบฐานข้อมูล ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการศึกษา

ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้ ทักษะใหม่ ๆ ในการพัฒนาตนเองก่อให้เกิดนวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้บุคลากรได้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถทำให้เกิดการร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานโดยบูรณาการความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยการให้ครูและบุคลากรตลอดจนเครือข่ายของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูและบุคลากรร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหา

2. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ได้ผลดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ในประเด็นผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร เพื่อให้สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนและเข้าใจผ่านการจัดประชุมครู การจัดกิจกรรม PLC เน้นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้นโยบายที่ร่วมกัน

ด้านการคิดสร้างสรรค์ ในประเด็นผู้บริหารมีความคิดนอกกรอบไม่ยึดติดกับกรอบงาน หรือวิธีการทำงานรูปแบบเดิมๆ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีระหว่างผู้บริหารด้วยกัน ตลอดจนเข้าศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการระดมความคิด และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นและพัฒนางานร่วมกัน

ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในประเด็นผู้บริหารสามารถวางแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาระบบ นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการในสถานศึกษา อีกทั้ง ควรมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ในประเด็นผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อม ที่ดีให้บุคลากรได้ผ่อนคลายไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีแนวทางการพัฒนา คือ ควรสร้างบรรยากาศขององค์กรให้มีความผ่อนคลาย จัดมุมที่เปิดโอกาสในการทำกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้ง ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศการทำงาน จาก การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันแสดงให้เห็นว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ในประเด็นผู้บริหารกระตุ้นให้ครูและบุคลากรร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา คือ ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการทำงาน เป็นทีมในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจให้ทีมงานได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน ตลอดจนผู้บริหารควรแสดงให้ครูและบุคลากรรู้สึกว่าเป็นส่วนสำคัญขององค์กร

อภิปรายผล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญวาทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลำปาง ลำพูน ได้ดังนี้

ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ในประเด็นผู้บริหารสามารถถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร เพื่อให้สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนและเข้าใจผ่านการจัดประชุมครู การจัดกิจกรรม PLC เน้นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้แนวปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ศิริพรพรรณ สียวง (2564) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง iva ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อวางแผนการสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียนในทุกขั้นตอนและเพื่อเป็นการสื่อสารวิสัยทัศน์ให้กับครูและชุมชนได้รับรู้และเข้าใจตรงกัน

ด้านการคิดสร้างสรรค์ ในประเด็นผู้บริหารมีความคิดนอกกรอบไม่ยึดติดกับกรอบงานหรือวิธีการทำงานรูปแบบเดิม ๆ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีระหว่างผู้บริหารด้วยกัน ตลอดจนเข้าศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการระดมความคิดและเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นและพัฒนางานร่วมกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของมลฤดี นิลทัพ (2564) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ผลการวิจัยด้านการคิดสร้างสรรค์ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรศึกษากระบวนการพัฒนานวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ สนับสนุนให้สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา Best Practice ในโรงเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่ควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้เรียนรู้ ฝึกประสบการณ์ มีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนเครือข่ายที่เพื่อใช้ในการนำมาพัฒนาโรงเรียนของตน

ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในประเด็นผู้บริหารสามารถวางแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีมีความทันสมัย พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ต่อการพัฒนาระบบ นาระบบสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการในสถานศึกษา อีกทั้ง ควรมีระบบการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ ในการปรับปรุง พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับผลวิจัยของชานีรา สุมาลี (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครตามความคิดเห็นของครู ผลการวิจัยด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรมีการวางแผนบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม ในประเด็นผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อม ที่ดีให้บุคลากรได้ผ่อนคลายไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีแนวทางการพัฒนา คือ ควบสร้างบรรยากาศขององค์กรให้มีความผ่อนคลาย จัดมุมที่เปิดโอกาสในการทำกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้ง ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศการทำงาน จากการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันแสดงให้เห็นว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร สอดคล้องกับพรพิมล อินทรรักษา (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษาให้มีความผ่อนคลาย ยืดหยุ่นและเกิดความสบายใจในการทำงาน

ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ในประเด็นผู้บริหารกระตุ้นให้ครู และบุคลากรร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา มีแนวทางการพัฒนา คือ ควบสนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีมในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจให้ทีมงานได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน ตลอดจนผู้บริหารควรแสดงให้เห็นครูและบุคลากรรู้สึกว่าเป็นส่วนสำคัญขององค์กร สอดคล้องกับผลวิจัยของชานีรา สุมาลี (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลตามความคิดเห็นของครู ผลการวิจัยด้านการทำงานเป็นทีมมีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่ายสังคมนวัตกรรมของบุคลากรภายในสถานศึกษาให้บุคลากรทุกคนต้องร่วมสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการสร้างนวัตกรรมการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสหวิทยาเขตบุญญาพิทยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม และด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านที่ควรได้รับการพัฒนาที่สุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการนำความคิดสร้างสรรค์มาสร้างสรรค์ ค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัณฑ์ญาวิฑ์ ศิรินัน. (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 สิงหาคม 2566)
- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- กุลชลี จงเจริญ. (2561). *เอกสารประกอบการสอนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมชุดวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จีรภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เฉลิมศักดิ์ นนทมาลย์. (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 สิงหาคม 2566)
- ชานีรา สุมาลี. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธิดาพร สร้อยสังวาล. (2564). *บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปวีณา กันถิน. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประจำรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญญาพัฒน์ สิงห์จารย์. (2564). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรพิมล อินทรรักษา. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- พัชรวัฒน์ วัฒนเจริญกูร. (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 สิงหาคม 2566)
- แพรวพรรณ เปรมลาภ. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

- ภุริชญา เฝือกพรหม. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มลฤดี นิลทัพ. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เมธี ตั้งศิริ. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร พงษ์เนตร. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมบุรี.
- ศิริพรพรรณ สียวง. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน. (2565). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2565*. ลำปาง.
- เสกสรร แสงศิวาพร. (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 สิงหาคม 2566)
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2566, 18 พฤศจิกายน). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)*. <http://truepllookpanya.com>.

